

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/7851.**

Benyújtás dátuma: **2024-03-21 15:01**

Parlex azonosító: **HNZ2ZR2A0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Határozati javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Tordai Bence (Párbeszéd)**

Határozati javaslat címe: **Az elhibázott hulladékkoncesszió nyomán előállt hulladékkezelési válsághelyzet kezelését célzó eseti bizottság létrehozásáról**

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. § (4) bekezdése alapján „**Az elhibázott hulladékkoncesszió nyomán előállt hulladékkezelési válsághelyzet kezelését célzó eseti bizottság létrehozásáról**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

...../2024. (.....) OGY határozat

Az elhibázott hulladékkoncesszió nyomán előállt hulladékkezelési válsághelyzet kezelését célzó eseti bizottság létrehozásáról

A névleg a körforgásos gazdaság erősítéséhez kapcsolódó hulladékkoncesszió nyomán előállt válsághelyzet felszámolása, a súlyos működési zavarok elhárítása, a hulladékkoncesszió jogszerűségének kivizsgálása érdekében az Országgyűlés az alábbi határozatot hozza.

1. Az Országgyűlés az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 23. § (1) bekezdésében foglaltak szerint eseti bizottságot hoz létre „**Az elhibázott hulladékkoncesszió nyomán előállt hulladékkezelési válsághelyzet kezelését célzó eseti bizottság**” elnevezéssel (a továbbiakban: Bizottság).
2. A Bizottság ügyrendjét – az e határozatban foglaltak figyelembevételével – az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY-határozat vonatkozó rendelkezései alapján maga állapítja meg.
3. Az eseti bizottság feladatai
 - a) a hulladékkoncesszió jogi megalapozottságának kivizsgálása,
 - b) a jogi helyzet tisztázása; a hulladékkoncesszió nyomán előállt hulladékgazdasági minőségromlás mértékének felmérése, okainak feltárása;
 - c) a hulladékkezelés elmúlt másfél évtizedes súlyos szakmai hibáit felszámoló cselekvési terv kidolgozása.
4. A Bizottság megállapításait 2024. július 15-ig bizottsági jelentésben nyilvánosságra hozza.
5. A Bizottság 28 tagból áll. A tagokat az országgyűlési képviselőcsoportok jelölik az alábbiak szerint:

Fidesz – Magyar Polgári Szövetség 7 fő

Kereszténydemokrata Néppárt 1 fő

Demokratikus Koalíció 1 fő

Jobbik Magyarországért Mozgalom 1 fő

Momentum Mozgalom 1 fő

Magyar Szocialista Párt 1 fő

Mi Hazánk Mozgalom 1 fő

Párbeszéd Magyarországért Párt 1 fő

LMP – Magyarország Zöld Pártja 1 fő

Független képviselő 1 fő

Szakmai szervezetek, szakértők 6 fő

Érintett vállalkozások képviselői 6 fő

6. A Bizottság munkájában részt vevő szakmai szervezetekre és az ágazati vállalkozások képviselőire a kormányoldal és az ellenzék képviselőcsoportjai fele-fele arányban tesznek javaslatot.
7. A Bizottság tagja a Bizottság döntése alapján külön felhasználói engedély nélkül jogosult a Bizottság feladatának ellátásához szükséges minősített adat megismerésére.
8. A Bizottság tagjai munkájukért díjazásban nem részesülnek. A Bizottság működési költségeit az Országgyűlés költségvetéséből kell fedezni.
9. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

A 2010-es kormányalakítást követően a kormány első intézkedéseinek egyike volt, hogy a hulladékgazdálkodási rendszert alapjaiban átalakította. Tette ezt az érintettekkel, a területen dolgozó gazdasági szereplőkkel való érdemi konzultáció nélkül, szembemenve a szakértők és az ellenzék, így a Párbeszéd – ZÖLDEK, valamint a zöld szakmai szervezetek által megfogalmazott kritikai észrevételekkel. Már akkor felhívtuk a figyelmet, hogy az újonnan létrehozott államosított rendszer működésképtelen, és az elemi elvárásokat sem fogja tudni teljesíteni, nemhogy megfelelni az uniós körforgásos gazdaság szabályozásából fakadó kötelezettségeknek. A rendszer valóban nem működött, a települési hulladékgazdálkodás sok helyen az összeomlás szélére került, szinte az ország összes hulladékos közszolgáltatója veszteségesse vált, többször a Katasztrófavédelmet kellett bevonni a feladatok ellátásába. Az uniós célok természetesen szintén nem teljesültek, az Európai Bizottság tavaly nyári jelentése szerint Magyarország nagyon messze van attól, hogy akár a települési, akár a csomagolási hulladékok területén teljesítse a 2025-ös célértékeket, nem beszélve olyan, jelenleg szinte lehetetlennek látszó célkitűzésekről, mint a biológiailag lebomló hulladékok házhoz menő szelektív gyűjtésére vonatkozó EU-s kötelezettség, amelyben mindössze néhány települési szintű pilot-projekt indult el.

Miután a kormány belátta, hogy képtelen kezelni a saját maga által létrehozott válsághelyzetet, a közszolgáltatás kiszervezése mellett döntött. Ahhoz azonban, hogy bárkinek kedve legyen átvenni a célok teljesítésére képtelen, alig működő hulladékbegyűjtési rendszert, valahogyan vonzóvá kellett tenni számára a feladatot. Ennek érdekében a kormány problematikus koncessziós feltételeket alakított ki, amelyekben a koncesszor MOHU számára rendkívül előnyös helyzetet teremtett. Túlkompenzálta a koncesszort, és a piaci szereplőkkel szemben több szempontból is bebetonozta a Mol (valamint a MOHU) előnyös helyzetét, illetve nyereségét, legyen szó a meglévő kapacitások és infrastruktúra igénybevételéről, a hulladékok megszerzéséről vagy az árképzésről. A Mol például úgy nyerte el 35 évre a hulladék-koncessziót, hogy engedély, illetve a legtöbb területen szakmai referencia sem volt előírva a számára. A koncessziós szerződés alapján a Mol hulladékkezeléssel kapcsolatos engedélyeit 2022. december 31-éig kellett volna az állam felé bemutatni, ellenkező esetben a szerződés érvényét veszti. A kormány a problémát tavaly júniusban egy TAB-módosítóban átnyomott törvénymódosítással rendezte: e szerint a koncessziós társaság (vagyis a Mol által alapított MOHU Mol Zrt.) a hulladékgazdálkodási koncesszió gyakorlására akkor is jogosult, ha olyan alvállalkozókkal köt megállapodást, amelyeknek van engedélyük. Vagyis a MOHU-nak továbbra sincs hulladékkezelési engedélye.

A július elsejével indult koncesszió eredményei kiábrándítóak. A korábbinál is rosszabb a helyzet a hulladékgazdaság szinte minden elemében, csökkent a visszagyűjtött és az újrahasznosított hulladékok mennyisége, illetve aránya is. A rendszer teljes kudarcát a friss visszagyűjtési adatok világosan mutatják. A MOHU közelmúltbeli adatszolgáltatása alapján a papír begyűjtése 38,70%-kal, az üveg 87,10%-kal, a műanyag 79,80%-kal, a gumi 53,90%-kal,

az akkumulátor és elem 57,20%-kal, a fémhulladék begyűjtése pedig 31,60%-kal esett vissza. Mindez jelentős uniós büntetéseket is maga után fog vonni. Vajon ezt a koncesszor fogja befizetni?

Az eldobható italcsomagolások begyűjtését a kormánynak már egy éve be kellett volna vezetnie, de ezt nem tudta megoldani, inkább átmenetileg mentesítette a kibocsátókat a betétdíjas rendszer alól.

Mindemellett a koncesszió nemcsak jóval kevésbé hatékony, mint az eddigi működés, de egyúttal sokkal drágább is: a MOHU rendszere nagyságrendileg 200 milliárd forint többletterhet ró a vállalkozásokra és a magánszemélyekre. A koncessziós rendszer miatt rengeteg kisvállalkozás és ezres nagyságrendben munkahely szűnt meg.

A mostanra előállt válsághelyzet, különös tekintettel a körforgásos gazdasághoz és a környezetileg fenntartható hulladékkezeléshez fűződő társadalmi érdekre, valamint az uniós jogszabályi kötelezettségekre, messzemenően indokolja egy, a hulladékgazdálkodási szakma és a civil szervezetek bevonásával felállítandó eseti bizottság létrehozását.